

Ingeniaritza mekanikoa da Euskal AEko manufaktura-industriaren enpleguan pisurik handiena duen jarduera 2023an, % 8,1

Gipuzkoa da Euskal AEko industriako balio erantsi gordinaren % 5,4ko hazkunderan ekarpen handiena egin zuen lurraldea

Eustaten datuen arabera, *Hirugarrenen konturako ingeniaritza mekanikoak* 16.036 enplegu zituen 2023an, 2010ean baino ia 1.500 gehiago, % 6,9tik % 8,1era igo zen eta Euskal AEn **manufaktura-industriaren** pisurik handiena duen jarduera bezala finkatu zen.

Hirugarrenen konturako ingeniaritza mekanikoak jarduera hauek hartzen ditu barne: torneatzea, fresatzea, arbastatzea, leuntzea, soldadura eta metalen ebaketa.

Aldea nabarmea bada ere, bigarren jarduera hurrengoa da: *Metalen forjaketa, estanpazioa eta enbutizioa; hautsen metalurgia*. 6.824 enplegu izan zituen 2023an, 2010etik aurrera egonkor mantendu da, eta partaidetza % 3tik % 3,4ra igo da.

Bi jarduerak dira manufaktura-industriaren balio erantsi gordinari ekarpen handiena egiten diotenak, % 6,5 eta % 3,6 2023an, hurrenez hurren. 2010eko erregistroak hobetu zituzten, % 5,5 eta % 3,0 izan baitziren. Izan ere, pertsonako itxurazko produktibitatea hobetu egin da, hau da, faktore-kostuko balio erantsi gordinaren eta langile landunen arteko zatidura egin da, % 37,8ko eta % 41,6ko hazkundera, hurrenez hurren, termino nominaletan, 2010. urtearekiko.

Euskal AEko manufaktura-industrian enplegu gehien duten jardueren enplegatuen, balio erantsi gordinaren eta itxurazko lan-produktibitatearen bilakaera. 2010-2023

	Pertsona enpleguak			Balio erantsi gordinaren faktoreen kostuan			Itxurazko lan-produktibitatea (€)	
	2023	% 2023	2023/2010 (%)	2023	% 2023	2023/2010 (%)	2023	2023/2010 (%)
Manufaktura-industria, guztira	198.195	100	-5,6	15.729.682	100	27,2	79.365	34,7
Ingeniaritza mekanikoa hirugarren batzuen kontura	16.036	8,1	10,0	1.022.355	6,5	51,5	63.754	37,8
Metalen forjaketa, estanpazioa eta enbutizioa; hautsen metalurgia	6.824	3,4	7,5	571.077	3,6	52,2	83.687	41,6
Motordun ibilgailuak egitea	6.170	3,1	96,3	562.878	3,6	155,6	91.228	30,2
Ibilgailu motordunentzako beste osagai, pieza eta gehigarri batzuen fabrikazioa	5.519	2,8	-12,7	430.443	2,7	15,2	77.993	32,1
Tresnen fabrikazioa	5.153	2,6	-20,4	370.070	2,4	13,0	71.816	42,0

Data 2025eko Otsailaren 12a

Iturria: Eustat. Industriaren inkesta

Biak dira *Produktu metalikoen fabrikazioa, makineria eta ekipoa izan ezik* sektorekoak, horiek tradizioz nagusi baitira euskal manufaktura-sektorean. Hala, industria eraldatzailearen guztizkoaren % 25 baino gehiago erabili dute 2010etik (% 25,7 2023an).

Ibilgailu motordunen fabrikazioa hirugarren jarduera da enpleguaren arabera, 6.170 langile baititu 2023an (guztizkoaren % 3,1). Halaber, postu horretan kokatzen da guztizko balio erantsi gordinari egiten dion ekarpenagatik ere, % 3,6, *produktu metalikoen fabrikazioak* egiten duenaren berdina. Aipatu behar da jarduera horrek bikoiztu egiten dituela enpleguaren zifrak eta, lasai asko, balio erantsi gordinarenak, 2010ekoak.

Sektorea partekatzen du - Ibilgailu motordunen, atoen eta erdi-atoen fabrikazioa (12.055 enplegu 2023an, % 6,1) - Motordun ibilgailuentzako beste osagai, pieza eta osagarrien fabrikazioarekin. Azken horrek 5.519 enplegu ditu (sektorearen % 2,8) 800 postu galdu ditu 2010etik eta manufaktura-sektorearen balio erantsi gordin osoari % 2,7rekin laguntzen dio. Bi kasuetan, itxurazko lan-produktibitatea % 30etik gora hazi da.

Bosgarrenik, *Produktu metalikoen fabrikazioaren barruan, Erreminten fabrikazioa* dago, 5.153 enplegurekin (manufaktura-industriaren % 2,6). Nahiz eta 2010etik langileak galdu dituen (6.473 izan ziren urte horretan), bere produktibitatea % 42 igo da eta % 2,4rekin laguntzen dio guztizko balio erantsi gordinari, 2010ean baino bi hamarren gutxiago, eta horrek bederatzigarren postuan jartzen du kontzeptu horrengatik.

Enplegu-irabaziari erreparatuz gero, jarduera baten indarraren adierazle gisa, eta enplegu-atalase jakin bat gaudituta, behaketa-aldian lauk % 100etik gorako hazkundera adierazten dutela ikusiko dugu. Honako hauek dira: *plater eta janari prestatuaren elaborazioa* (445 enplegu 2023an eta % 239,7ko hazkundera); *zirkuitu inprimatu mihiztatuen fabrikazioa* (1.280 enplegu eta % 170 gehiago); *desgaitasuna duten pertsonentzako bizikleten eta ibilgailuen fabrikazioa* (901 langile 2023an eta 2010ean baino % 102,9 gehiago); eta *Bestelako garraio-materialen konponketa eta mantentzea* (829 eta % 176,3ko irabazia).

Euskal AEko manufaktura-industriaren enplegu-irabazi eta -galera handiena duten jardueren enplegatuen, balio erantsi gordinaren eta itxurazko lan-produktibitatearen bilakaera. 2010-2023

	Pertsona enplegatuenak		Balio erantsi gordina faktoreen kostuan		Itxurazko lan-produktibitatea (€)	
	2.023	2023/2010 (%)	2.023	2023/2010 (%)	2.023	2023/2010 (%)
Prestatutako plater eta jakiak egitea	445	239,7	22.738	408,6	51.097	49,7
Beste garraio material batzuen konponketa eta mantentze-lanak	829	176,3	26.702	137,9	32.210	-13,9
Zirkuitu inprimatu bateratuen fabrikazioa	1.280	170,0	106.791	225,2	83.430	20,4
Bizikleten eta pertsona ezgaituentzako ibilgailuen fabrikazioa	901	102,9	104.267	252,8	115.724	73,8
Altzairuaren galdaketa	911	-47,2	64.160	-33,0	70.428	27,0
Plastikozko plaken, xafilen, tutuen eta profilen fabrikazioa	881	-49,5	53.556	-36,7	60.790	25,2
Hotzeko ijeztzea	482	-50,3	40.124	-18,7	83.245	63,4
Harria ebaki, zizelatu eta amaitze-lanak egitea	561	-50,9	29.721	-30,2	52.979	42,3
Etxetresna elektrikoaren fabrikazioa	501	-85,6	26.815	-86,7	53.523	-7,8

Data 2025eko Otsailaren 12a

Iturria: Eustat. Industriaren inkesta

Azken horretan izan ezik, non enplegu-progresioarekin batera pertsonako itxurazko lan-produktibitatean % 13,9ko atzerakada gertatu den 2023an – zirkunstantziala, COVID-19aren ondoren susperraldiaren zantzuak zituelako –, gainerako jardueren produktibitatearen bilakaera positiboa erakusten dute, % 49,7ko, % 20,4ko eta % 73,8ko tasekin, hurrenez hurren, eta ordena berean.

Aitzitik, *etxetresna elektrikoaren fabrikazioak* izan du enplegu-jaitsierarik handiena aztertutako hamalau urteetan, % 85,6; 201,4 milioi euroko balio erantsi gordin 26,8 milioira murriztu da (-%86,7), eta pertsonako produktibitatea % 7,8ra.

% 50eko galerekin, honako hauek ageri dira: *Hotzeko ijezketa* eta *Harriaren ebaketa, tailaketa eta akabera*. Ia % 50eko galerekin: *Altzairuaren galdaketa* eta *Plaken, orrien, hodien eta plastikozko profilen fabrikazioa*. Hala ere, narriadura hori gorabehera, jarduera horiek pertsonako produktibitatea hobetu dute: *Hotzeko ijezketa* (% 63,4), *Harriaren ebaketa, tailaketa eta akabera* (% 42,3), *Altzairuaren galdaketa* (% 27) eta *Plaken, orrien, hodien eta plastikozko profilen fabrikazioa* (% 25,2).

Azterketa orokorra

Euskal enpresen ustiapenaren emaitza % 5,8 igo da

Euskal AEko industria-sektoreak faktoreen kostuan sortutako **balio erantsi gordinak** gora egiten jarraitzen du eta 17.555 milioi eurora iritsi zen, 2022an lortutakoa baino % 5,4 handiagoa. Adierazle honek ondasun eta zerbitzuen ekoizpen osoaren balio ekonomikoa neurtzen du, ekoizteko beharrezkoak izan diren baliabideak, dirulaguntzak eta zeharkako zergak kenduta. Adierazi behar da industria-sektorean, manufaktura-sektoreaz gain, honako hauek ere sartzen direla: erauzketa-industriak, energia elektrikoa, gasa eta lurruna, ur-hornidura eta saneamendua eta hondakinen kudeaketa.

Igoera hori adierazle ekonomiko gehienetan nabaritu da, baina ez guztietan. Horrela, adibidez, **diru-sarreraren bolumena** 70.380 milioi eurora iritsi da prezio arruntetan 2023an, 2022an lortutakoa baino % 5,7 gutxiago.

Bestalde, Euskal AEko industriako **landunen kopurua** % 1,8 igo da. Guztira 208.367 pertsona daude enplegatuta, hau da, guztira 3.593 pertsona gehiago, 2022an baino % 1,7 ordu gehiago. Era berean, **langile-gastuak** % 8,1 gehitu ziren.

Euskal AEko industriaren adierazle ekonomiko nagusiak, lurralde historikoaren arabera (mila €). 2023

	Euskal AE	2023-2022 (%)	Araba/Álava	2023-2022 (%)	Bizkaia	2023-2022 (%)	Gipuzkoa	2023-2022 (%)
Pertsona enplegatutak	208.367	1,8	42.725	1,2	82.549	2,1	83.093	1,7
Negozio kopurua	70.380.367	-5,7	16.768.034	1,0	31.492.741	-11,5	22.119.592	-1,4
Balio Erantsi Gordina faktore-kostuetan	17.554.617	5,4	3.653.665	6,2	7.253.258	1,7	6.647.694	9,4
Pertsonal gastuak	10.605.646	8,1	2.184.854	6,6	4.132.283	9,2	4.288.509	7,8
Itxurazko lan-produktibitatea	84,2	3,6	85,5	4,9	87,9	-0,4	80,0	7,6
Pertsonal-kostuak pertsonako	50,9	6,2	51,1	5,3	50,1	7,0	51,6	6,0
Soldaten arabera doitutako lan-produktibitatea	165,5	-2,5	167,2	-0,4	175,5	-6,9	155,0	1,5

Data 2025eko Otsailaren 12a

Iturria: Eustat. Industriaren inkesta

2023an, euskal industria-sektoreak **itxurazko lan-produktibitatea** izan zuen – produkzio-prozesuari aplikatutako lan-unitate baten errendimendua – 84.249 eurokoa enplegatutako pertsona bakoitzeko, 2022koa baino % 3,6 handiagoa; **pertsona bakoitzeko langile-kostuak**, berriz, 50.899 eurokoak izan ziren, aurreko urtekoak baino % 6,2 handiagoak. Bi adierazleak uztartuz gero, **soldaten arabera doitutako lan-produktibitatearen ratioa** lortzen da; horrek adierazten du zenbat balio erantsi lortzen den langile bakoitzeko, batez besteko kostuak kontuan hartuta. 2023rako bere balioa % 165,5ekoa da, edo bestela esanda, balio erantsiaren terminoetan enplegatutako pertsona bakoitzeko kostuen balioa baino 1,655 aldiz handiagoa izan zen. Adierazle hori % 2,5 jaitsi da 2023an, 2022arekin alderatuta.

Zifra horiekin bat etorriz, euskal enpresen **ustiapenaren emaitza**, edo interes eta zergen aurreko mozkina, % 5,8 igo da. Kontzeptualki, ustiapen-emaitzak adierazten du ea enpresa batek galerak edo mozkinak dituen ekitaldi baten amaieran, bere jarduera nagusiari dagokionez.

Lurraldekako azterketa

Gipuzkoa da Euskal AEko balio erantsi gordinaren % 5,4ko hazkundeari ekarpen handiena egiten dion lurraldea

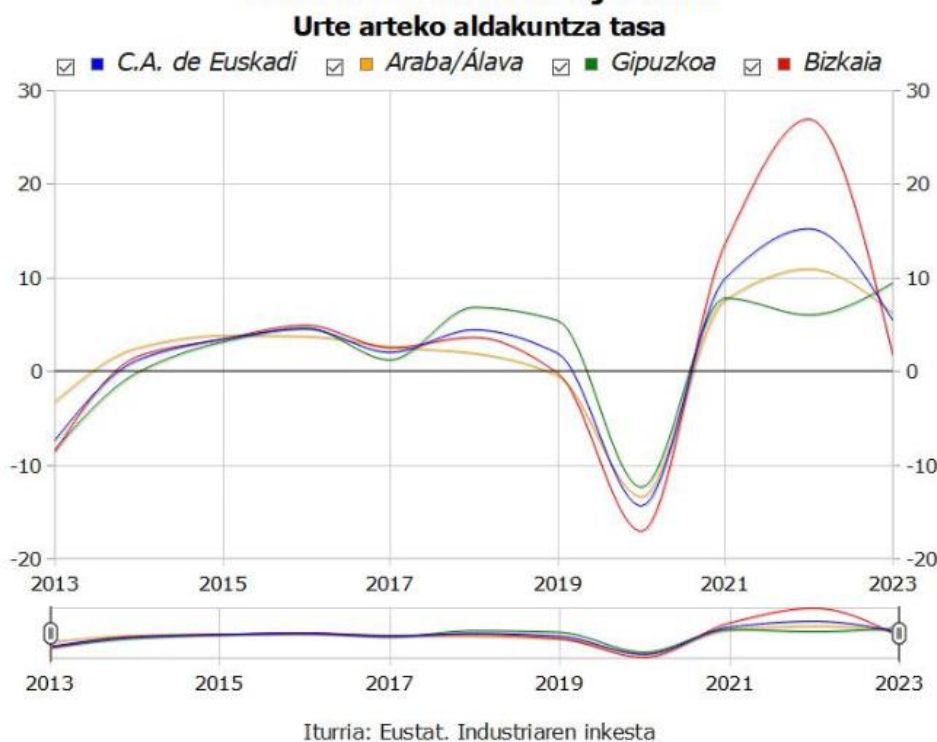
Negozio-zifraren zenbatekoa nabarmen jaitsi da Bizkaian, aurreko urtean baino % 11,5 gutxiago fakturatu baita; Gipuzkoan, berriz, % 1,4 jaitsi da fakturazioa. Araban, aldiz, 2023ko negozio-zifra aurreko urtekoa (% 1,0 gehiago) baino handiagoa izan da.

Industriako enpleguari dagokionez, hiru lurraldeetan egin du gora, baina Bizkaian nabarmendu da gehien. Hain zuzen ere, lurralde horretan izan da enplegu-hazkunderik handiena (% 2,1), eta Gipuzkoan eta Araban, berriz, igoerak % 1,7ra eta % 1,2ra mugatu dira, hurrenez hurren. Era berean, lan egindako ordu kopurua % 0,6 igo da Araban, % 2,1 Bizkaian eta % 1,8 Gipuzkoan.

Industria-establezimenduei dagokionez, horien kopurua % 1,2 murriztu da Gipuzkoan eta % 1,1 Araban. Bizkaian, aldiz, % 0,4 igo da.

Azkenik, langileen gastuei dagokienez, igoerak izan dira hiru lurraldeetan: Bizkaian % 9,2koa, Gipuzkoan % 7,8koa eta Araban % 6,6koa.

Euskal AEko industria sektoreko balio erantsi gordina faktore-kostuetan, lurralde historikoari jarraiki

Emitza horiek industriak lurralde bakoitzean sortutako balio erantsi gordinera eraman dira. Horrela, bada, 2023ko magnitude hori 2022koa baino % 9,4 handiagoa da Gipuzkoan, % 6,2 Araban eta % 1,7 Bizkaian. Langile bakoitzeko neurtuta, itxurazko lan-produktibitatea Bizkaia eta Gipuzkoa muturreko lurraldeak direla lortzen da: lehenengoan produktibitate-irabazia % 0,4 da, eta bigarrenean % 7,6; Araban, bien batez bestekoen artean, batez besteko produktibitatea % 4,9 igo da.

Enplegatuko kostuei dagokienez, Bizkaian egin da doikuntza handiena, % 7,0 igo baitira; Araban eta Gipuzkoan, aldiz, % 5,3 eta % 6,0, hurrenez hurren. Horrela, bada, pertsonako batez besteko kostua Bizkaian da txikiena (50.059 euro), Araban 51.138 eurokoa eta Gipuzkoan 51.611 eurokoa. Datu horiekin ondoriozta dezakegu soldaten araberako lan-produktibitatea batez besteko kostuen % 155,0ekoa dela Gipuzkoan, baina Araban % 167,2koa eta Bizkaian % 175,5ekoa da.

Informazio gehiago:

Eustat - Euskal Estatistika Erakundea / Instituto Vasco de Estadística

C/ Donostia-San Sebastián, 1 01010 Vitoria-Gasteiz

Prentsa-zerbitzua: servicioprensa@eustat.eus Tlf: 945 01 75 62